

teendőiről. *Szept. 17-én* kaptak szót a külföldi vendégek: bolgár, francia, jugoszláv, lengyel, olasz, osztrák és szovjet szakemberek, akik javarészt saját országuk természet- és környezetvédelmi problémáival foglalkoztak. *Szept. 18-án* délelőtt folytatódtak az előadások, délután pedig a 22 főnyi külföldi résztvevő autóbusrándulás keretében megtekintette a Morva-karszt néhány nevezetességét (Macocha-szakadék, Sloupsko-Šošůvké jeskyne barlanggyószászati célra hasznosított részei, Punkva-barlang).

Szept. 19-én a konferencia résztvevői autóbusszal Szlovákiába utaztak, ahol délután Liptószentmiklóson az Alacsony-Tátra Nemzeti Park természetvédelmi feladatait vitatták meg. *Szept. 20-án* először a Deményfalvi Szabadság-barlang megtekintése szerepelt a programban, majd a terepen a Deményfalvi-völgy környezetvédelmi gondjairól tartottak konzultációt. Délután a konferencia tagsága kettéoszlott: a Szlovákiában maradóknak a Vratna-völgy dolomitkarszját keresték fel, míg a magyarországi program résztvevői Bánrévén át Jósvalfőre utaztak.

A háromnapos magyarországi utókonferencia rendezvényei az előző évben nálunk rendezett X. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszuson megtárgyalt témaköröket egészítették ki. *Szept. 30-án* este a jósvalfői Tenger-

szem Szállóban *Buzetzký Győző*, az Aggteleki Nemzeti Park igazgatója köszöntötte a 9 külföldi vendéget. *Szept. 21-én* délelőtt a szállóban rendezett szemináriumon *Jakucs László* professzor Magyarország hévizes karsztjelenségeiről, *Keveiné Bárany Ilona* pedig az aggteleki és bükki karsztok jelenlegi felszínalakító folyamatairól tartott vetített képes előadást. A vendégek ezután megtekintették a Baradla jósvalfői szakaszát, délután pedig felkeresték a béke-barlangi szanatóriumot, majd pedig *Zámbó László* mutatta be az ELTE karsztkutató állomását. *Szept. 22-én* a résztvevők autóbusszal Budapestre utaztak, útközben meglátogatták a miskolctapolcai barlangfürdőt. Délután a Budai-hegység hidrotermális dolomit-karszttípusait és a Szemlő-hegyi-barlangot nézték meg. Este *Tardy János* és *Takácsné Bolner Katalin* a Barlangtani Intézet aktuális karsztos környezetvédelmi témáiról tartott előadást. A konferencia hazai programja *szept. 23-án* budapesti városnézéssel, ill. szabad foglalkozással zárult.

A konferencia előzetesen leadott előadásai a Csehszlovák Tudományos Akadémia támogatásával két kötetben (*Studia Carsologica 2-3*) már az értekezlet megkezdése előtt megjelentek, a többi előadás szövege az előkészületben levő 4. kötetben kerül publikálásra.

Kászoni D.

Társulati élet

KARSZT ÉS BARLANG ALAPÍTVÁNY

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat a hazai karsztvidékek és barlangok kutatásának előmozdítása s a karsztobjektumok védelme érdekében 1990-ben alapítvány formájában pénzügyi alapot hozott létre.

Az alapító okirat szerint a Karszt és Barlang Alapítvány (rövidítve KBA) *célja* „a magyar karszt- és barlangkutató szakmai és tudományos tevékenységének szervezése, finanszírozása; a tudományos, természetvédelmi, oktatási, népszerűsítési tevékenységet végző szervezetek és egyéni kutatók anyagi támogatása, valamint szolgáltatások nyújtásával való segítése; az eredmények közkinccsé tétele és hasznosítása, együttműködés nemzetközi szervezetekkel.”

A cél érdekében a KBA anyagi támogatást kíván nyújtani az MKBT és más barlangkutatói egyesületek, csoportok, egyéni kutatók *feltáró, dokumentációs és tudományos* kutató tevékenységének előmozdítására. Az alapítvány segíteni akarja a karsztok és barlangok *népszerűsítését* szolgáló munkákat, az ezekhez kapcsolódó *szakmai oktatási* tevékenységet. A KBA együttműködésre törekszik más szakmabeli tudományos intézményekkel, társadalmi szervezetekkel és hasonló célú alapítványokkal.

A KBA *induló vagyonát* az alapító által felajánlott pénzeszközök és vagyontárgyak képezik, amelyhez bár-

mely jogi vagy természetes személy csatlakozását szívesen veszik pénzbeli vagy egyéb vagyoni hozzájárulással.

Az alapítvány vagyonával a *kuratórium* gazdálkodik. Feladata, hogy a rábízott vagyont a leghatékonyabban működtesse a jogszabályoknak és a gazdasági lehetőségeknek megfelelően. A kuratórium létszáma maximum 15 fő, akik megbízatásukat az induláskor öt évre kapják. Tagjaik közül *elnököt* és *titkárt* választanak, a gazdasági feladatok gyakorlati elvégzésére pedig *gazdasági vezetőt* bíznak meg. A kuratórium tagjai és tisztségviselői fizetést nem kapnak, kivétel a gazdasági vezető, akinek díjazását a kuratórium határozza meg. A kuratórium megválasztását és működését külön szabályzat tárgyalja.

A KBA működése nyilvános, tevékenységéről a kuratórium évente köteles tájékoztatást adni az alapítványnak és a csatlakozóknak. Az alapítvány határozatlan időre alakult, ahhoz bárki csatlakozhat, aki egyetért az alapítvány célkitűzéseivel, pénzügyi vagy vagyoni hozzájárulást nyújt és csatlakozási kérelmét a kuratórium elfogadja. A KBA részére felajánlott összeget a Karszt és Barlang Alapítványnak a Magyar Hitelbank Rt.-nél (1062 Budapest, Marx tér 1-2.) vezetett 222-77772-00994 elszámolási számlára lehet befizetni. Az alapítványhoz csatlakozók a befizetett összeggel adóalapjukat csökkenthetik

Szerk.

KÖSZÖNTJÜK A 80 ÉVES DR. GRÁF ANDRÁSNÉT!

Dr. Gráf Andrásné, Békési Magdaléna (Lenke) 1909. október 3-án Budapesten született, és itt végezte iskoláit is. 1938-ban ment férjhez az Eötvös kollégistaként végzett dr. Gráf Andráshoz, aki kimagasló értékű tudományos művei révén az országhatárokon túl is elismert, 13 nyelvet beszélő, kiváló klasszika-filológus és történész volt. Hat évi harmónikus házasság után, 1944-ben, az akkor Kolozsvárott tanító férjét munkaszolgálatra hurcolták, és a háború poklából nem tért vissza többé.

A magára maradt Gráfné 1945-ben a Jegyközpontban, majd 1949-ben a Magyar Állami Földtani Intézetben helyezkedett el, előbb adminisztratív, majd – miután geológus technikus képesítést szerzett – szakmai munkakörökben. A Földtani Intézetben került kapcsolatba Jakucs Lászlóval és az ő révén a barlangkutatókkal, akiknek lelkesedése magával ragadta, és ettől kezdve élete összefonódott a magyar barlangkutatással. Részt vett a béke-barlangi, baradlai, pénz-pataki és sok más kutatómunkában. Évtizedeken át sok-sok barlangkutató tábornak mindenese volt, a szó legtiszteletreméltóbb értelmében: Lenke lelkesen térképezett, vödörözött, sárban küszött, sziklán mászott, víznyelőbe ereszkedett és vállalta a táborban, ha kellett, a főzés, mosogatás és overallmosás kevésbé lelkesítő munkáit is.

Társulatunknak 1958-ban történt újjászerveződésétől alapító tagja. Hosszú időn át a választmányban, valamint az Oktatási és Közművelődési Bizottságban, majd a Vár-barlang Bizottságban is dolgozott. 1981-től 1986-ig elnökségünk tagja volt. A magyar barlangkutatás érdekében évtizedeken át kifejtett értékes és önzetlen munkásságának elismeréseként 1980-ban Társulatunk Herman Ottó-éremmel tüntette ki, 1986-ban pedig tiszteleti tagjává választotta. Kapcsolata a Társulattal és régi kutatótársaival máig sem szakadt meg, személyét a magyar barlangkutatók tisztelete és megbecsülése övezi.

80. születésnapja, e kerek évforduló alkalmából szeretettel köszöntjük őt, és jó egészséget kívánunk neki!

Dr. Dénes György

Rendkívüli közgyűlés

A Társulat vezetése az 1989. évi X. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus szervezésével kapcsolatos kérdések megvitatása, valamint a tagság megfelelő tájékoztatása érdekében 1989. január 28-án rendkívüli közgyűlést tartott a MTESZ Anker közli székházában. A közgyűlés résztvevőinek száma 120 fő volt. A megjelentek írásos tájékoztatót kaptak kézhez, mely fölött élénk vita bontakozott ki. A vita lezárását követően a

rendkívüli közgyűlés elfogadta a szervező bizottság beszámolóját.

Végezetül az 1988. évi vándorgyűlés színvonalas megszervezésében és lebonyolításában részt vett barlangkutatók, valamint az 1988. évi központi kutatótáborban kiemelkedő munkát végeztek jutalmazására került sor.

Fleck Nóra

Beszámoló közgyűlés

Társulatunk 1989. április 15-én tartotta éves beszámoló közgyűlését a MTESZ Anker közli székházában. A közgyűlésen mindössze 52 fő vett részt.

Dr. Fodor István elnöki megnyitóját követően *Gádos Miklós* főtitkár tartotta meg beszámolóját a Társulat 1988. évi munkájáról. Beszámolójában foglalkozott a MTESZ megújulásával, megújításával kapcsolatos kezdeményezésekkel. Ennek eredménye, hogy a MTESZ egyesületek létrehozta a főtitkárok tanácsát, amely kísérletet tesz a jelenlegi túlszabályozott rendszer egyszerűsített működtetésére, s a valódi partnerkapcsolatok kialakítására. A főtitkári beszámolót követően *Hevér Eva* gazdasági titkár ismertette a Társulat 1988. évi pénzügyi helyzetét. A továbbiakban *Hazslinszky Tamás* társelnök, a X. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus

szervező bizottságának vezetője adott tájékoztatást a kongresszus előkészületeiről, a szervezés pillanatnyi állásáról. Ezzel kapcsolatban a résztvevők írásos tájékoztató anyagot is kaptak. Végezetül kitüntetések és jutalmak átadására került sor.

A közgyűlés az alábbi határozatokat hozta:
– elfogadta a Társulat 1988. évi tevékenységéről szóló főtitkári beszámolót;

– elfogadta a Társulat 1988. évi pénzügyi gazdálkodásáról szóló beszámolót;

– tiszteleti taggá választotta *Dr. Derek C. Ford* professzort és *Horváth Jánost*;

– elfogadta a különbizottságok kitüntetésekre és jutalmakra vonatkozó előterjesztését.

Fleck Nóra

TISZTELETI TAGSÁG

A választmány javaslata alapján az 1989. április 15-i közgyűlés a Társulat hazai tiszteleti tagjává választotta *Horváth Jánost*, aki 1924-ben született Kaposváron. A barlangkutatásba az 1950-es években kapcsolódott be, s mint a Kinizsi Barlangkutató Csoport tagja, részt vett az Égerszög környéki barlangfeltárásokban, ugyanúgy, mint a Szemlő-hegyi-barlangban a háború után fellendült kutatásokban. Társulatunknak újjászerveződése óta töretlenül aktív tagja. A kutatómunka mellett figyelme egyre jobban a barlangterképezésre irányult, és számos barlang térképét készítette el. A Szemlő-hegyi-barlangról 1961-62-ben készített részletes felmérése és 1:100 méretarányú térképe a magyar barlangterképezés történetének mérföldköve lett. 1966-tól 1986-ig a Társulat kartográfiai szakbizottságát vezette. A térképezés népszerűsítése érdekében segédanyagot írt az érdeklődő tagtársak részére. Elkészítette a Társulatban és néhány más gyűjteményben, valamint a szakfolyóiratokban megjelent barlangterképek mutatóját. A térképezési eljárás megújítására saját elképzelései alapján műszert is fejlesztett. Létrehozta a Társulat térképtárát, amelynek kezelését napjainkban is ellátja.

A közgyűlés a Társulat külföldi tiszteleti tagjává választotta

Dr. Derek C. Ford professzort, a Nemzetközi Szpeleológiai Unió elnökét. Egyetemi tanulmányait Angliában

végezte, később a Californiai Egyetem asszisztense, majd 1973 óta a kanadai Hamiltonban a McMaster Egyetem földrajzi tanszékének professzora. A Nemzetközi Szpeleológiai Uniónak két cikluson át alelnöke, majd 1986-tól 1989-ig elnöke. Magyarországon több alkalommal is járt. A nyolcvanas évek elején tanulmányozta a magyarországi karsztosodás morfológiai folyamatait, és jó kapcsolatot létesített a magyar barlangkutatókkal.

Segítette a magyar karszt- és barlangkutatás tudományos eredményeinek nemzetközi népszerűsítését. 1988-ban, mint az UIS elnöke járt hazánkban, ismerkedett a hazai karszt- és barlangkutatás legújabb eredményeivel és konkrét segítséget nyújtott a Budapesten megrendezett X. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus szervezési munkáihoz. Ford professzor a karsztkutatókat érintő szervező munkája mellett sokrétű, jelentős tudományos tevékenységet végez, melynek csak kiragadott területei a karsztrendszerek dinamikájának összefoglaló tanulmányozása, a karsztmorfológiai kutatások korlátainak feltárása, a karsztoldódás térbeli és időbeli variációinak feldolgozása, a szakadékvölgy-fejlődés folyamatainak kutatása.

(A tiszteleti tagságról szóló oklevél Ford professzor részére a X. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus záróülésén került átadásra.)

Fleck Nóra

KITÜNTETÉSEK, JUTALMAK

A Társulat érembizottságának javaslatára a közgyűlés a Társulat érdekében hosszú időn át végzett kimagasló társadalmi munkáért adományozható *Herman Ottó-éremmel* tüntette ki

Borzsák Pétert,

aki 1966. óta a Társulat tagja. Először az ÉKME barlangkutató csoportjához tartozott, jelenleg az Amphora Barlangkutató Sport Club-ban tevékenykedik. Fotói, melyeknek nagy részét Prágai Alberttel együtt készítette, magas művészi és technikai színvonalúak, s közülük sok vált nemzetközileg is elismertté. Hosszú ideje, de különösen az utóbbi évtizedben bármely segítség tárgyában szorgalmasan, megbízhatóan állt a Társulat rendelkezésére, vállalásait ígérete szerint teljesíti.

A karszt- és barlangkutatás területén kiemelkedő tudományos munkásságért adományozható *Kadić Ottokár-éremmel* tüntette ki a közgyűlés

dr. Hevesi Attilát

a Bükk-hegység karsztjának kutatásában elért kiemelkedő eredményeiért, főként pedig a „Bükk-hegység felszínfejlődése és karsztjai” c. kandidátusi disszertációjáért. Az értekezés a bükki karsztok eddigi legátfogóbb és

legnagyobb szabású tudományos bemutatása. A nagyértékű tudományos munka mind a hegység karsztos fejlődéstörténetének megismeréséhez, formakincs világnak korszerű megértéséhez, mind pedig az általános karszt tudomány továbbfejlesztésében jelentős új adatokat szolgáltat, amely hűzgapótló szerepet tölt be a hazai geográfiai szakmonográfiák sorában.

A magyar karsztvidékek és barlangok feltáró kutatásában elért kimagasló eredményért adományozható *Vass Imre-éremmel* tüntették ki

Takácsné Bolner Katalint,

a Pál-völgyi-barlang feltárásainak irányításáért, a munka gyakorlati kivitelezésében való részvételéért és az eredmények magas színvonalú dokumentálásáért.

Az Elnökség 1988. évben végzett kimagasló csoportmunkája elismeréseként

Adám Bence, Borka Pál, Farkas József, Halász Ákos, Hegede Tibor, Kalóz Lajos, Kérdő Péter, Kositzky József, Nagy János, Nagy Zsuzsanna, Nagymihály Zoltán, Tiszeker Zoltán, Tolnai András, Widermann Tibor tagtársakat könyvjutalomban részesítette.

Fieck Nóra

CHOLNOKY JENŐ-PÁLYÁZAT

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat elnöksége és a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium annak érdekében, hogy elősegítse a Társulat keretében folyó karszt- és barlangkutató tevékenység

get, főként a kutató és feltáró munka megfelelő szintű dokumentálását, az elért eredmények összefoglalását, valamint ezek értékelését, évenként ismétlődően Cholnoky Jenőről elnevezett pályázatot ír ki. A pályázat az

előző évekhez hasonlóan csoport és egyéni kategóriában került meghirdetésre.

A pályázatra 1989-ben csoport kategóriában 12, az egyéni kategóriában pedig 3, a pályázati kiírásnak megfelelő, értékelhető pályamű érkezett be.

A bíráló bizottság a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium támogatásával együtt rendelkezésre álló keret alapján a csoport kategóriában az alábbi sorrendet állapította meg:

I. díj:

Alba Regia Barlangkutató Csoport
10 000 Ft 88 pont

Bekey Imre Gábor Barlangkutató Csoport
10 000 Ft 88 pont

II. díj

Acheron Barlangkutató Szakosztály
7 000 Ft 74 pont

III. díjat a bíráló bizottság nem adott ki.

A csoport kategóriában adható különdíjat az alábbi pályaműveknek ítélte oda:

a *Bakony Barlangkutató Egyesületnek*, a Bakony-hegység barlangjaiban végzett kiemelkedő dokumentációs tevékenységéért 3 000 Ft,

a *Heliktit Barlangkutató Csoportnak* a szentgáli Kőlikban végzett eredmények feltáró és dokumentációs munkáért 2 000 Ft,

a *Marcel Loubens Barlangkutató Egyesületnek* a Bükk-hegység barlangjaiban végzett tudományos vizsgálato-kért 3 000 Ft értékben.

Az eredményhirdetésre és díjkiosztásra a Társulat 1989. április 15-i közgyűlésén került sor.

Fleck Nóra

FOTÓPÁLYÁZAT

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Fotográfiai Szakbizottsága által meghirdetett fotópályázat a Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus idején megrendezendő fotókiállítás anyagának bővítését szolgálta.

A fotópályázatra 4 pályázótól 23 papírkép és 5 pályázótól 56 db színes dia érkezett be a kiírt határidőre.

A bíráló bizottság első díjat egyik kategóriában sem adott ki. Az „A” kategóriában (a Budai-hegység barlangjai)

II. díjat kapott:

Kárpátné Fehér Katalin (jelige: Barna) Káosz.c. fekete-fehér papírképe és

Fritz Zsolt – Fehér János – Kiss Attila – Sági Imre (jelige: Márton) Pál-völgyi-barlang 1., 7., 10. és 12. sz. 24x36-os diakollektója.

III. díjat kapott:

Fehér János (jelige: Aliz) Mátyás-hegyi-barlang c. 6x6-os diája.

A „B” kategóriában (a magyar barlangkutatók tevékenységét reprezentáló felvételek)

II. díjat kapott:

Kárpátné Fehér Katalin (jelige: Barna) Hogyan tovább? c. fekete-fehér papírképe.

Fleck Nóra

TÁRSULATUNK TÖRZSGÁRDÁJA

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat népes „törzsgárdája” 1990-ben három újabb személlyel bővült. Az alábbi kutatótársak 1964 óta, tehát 25 éve megszakítás nélkül aktív tagjai az egyesületünknek:

Dr. Fodor István

Szilvay Péter

Dr. Tóth Géza

További sikeres barlangkutatót kívánunk nekik!

Barlangkutató csoportjaink életéből

Fontosabb kutatási eredmények 1989-ben

Az *ACHERON Barlangkutató Szakosztály* a bakonyi és csereszegtomaji kutatási területeire összesen nyolc kutatótábort szervezett. Ezek legjelentősebb eredménye a Futómacskás-viznyelőbarlang feltárása, melynek mélysége az év végére elérte az 50 m-t. Folytatták a Kőrös-hegyi-ördöglyuk bontását – 33 m-re növelve annak mélységét – és megkezdték a terepbejárás során talált Zabolá-erdői-viznyelő, valamint az Elevenfőrtési 1. sz. nyelő bontását. Az eplényi viznyelőcsoport kutatása során az 1/a barlangban 14 m-ig, a 2. sz. barlangban 9 m-ig jutottak le, ezek tovább-bontását azonban a járatok elszűkülése miatt felhagyták. A Csereszegtomaji-kútbarlangban az Ebédlőnél és a Vörös-ágban történtek kisebb feltárások. Budapesti kutatási területükön a

Mátyás-hegyi-barlang 10 pontján végzett bontások közül a Mikulás-ágban sikerült 25 m-nyi új járatrészt feltárniuk, mellyel a barlang ismert hossza 4862 m-re növekedett.

Tudományos vizsgálataik keretében folytatták a Szemlő-hegyi-barlang csepegő vizeinek kémiai vizsgálatát, szórványos hőmérsékletméréseket végeztek a Pál-völgyi- és a Mátyás-hegyi-barlangban, s ez utóbbiban megkezdték a mélyponti tó vizállásának és befolyó hozamának regisztrálását. A Csereszegtomaji-kútbarlangban három alkalommal széndioxid-, egy alkalommal radioaktív dózisszint-méréseket végeztek.

Dokumentációs munkájuk keretében az Északi-Bakonyban 30 viznyelő és berogyás, az Edericsi-fennsík

17 karsztobjektum leírását és helyszínrajzát készítették el. Az új feltárások térképi dokumentálása mellett 15 barlangot térképeztek fel a Pilisben, a Budai-hegységben és a Csövéri-rög területén, köztük a Pilis-barlang 166 m hosszú új szakaszát, a 60 m hosszúságú Rácskai-barlangot, a 62 m hosszúságú Zelezná Baba-barlangot és a 30 m hosszúságú Szophoklész-barlangot, a barlangokról leírást készítettek. Őszi túrájuk alapján bejárési utmutatót állítottak össze a Stanul Focii-barlangról, Románia legmélyebb zombolyáról.

Az *ALBA REGIA Barlangkutató Csoport* tagjai folytatták a Vadalmás-árvi-forrászáj tavaly megkezdett bontását, melyet eddig 11,8 m hosszban tártak fel. Az Alba Regia-barlangban az I. lapitóból kiágazó Szárzág végpontján végeztek feltáró kutatást. A Jubileumi-zombolya bejáratát kútgyűrűvel és vaslétrával építették ki, lezárták, a zombolyba szerelt vaslétrákat felújították, s állagvédelmi-tisztítási munkákat végeztek a Dobos-hegyi-barlangban is.

Tudományos munkájuk keretében többek között a barlangban tározott vizek, a fennsíkperemi források és fennsík víznyerőhelyek vizkémi vizsgálatával, barlangi hőmérsékletmérésekkel és denevérmegfigyelésekkel folytatták a Tési-fennsíkra vonatkozó karsztológiai adatok gyűjtését, összefoglalót készítettek az Alba Regia-barlangban eddig végzett klímavizsgálatokról és növényéleti vizsgálatokat kezdtek a növényi részek barlangi körülmények közötti elhalási folyamatának tanulmányozására. Vizsgálataik elősegítésére újabb műszereket és eszközöket – többek között audiovizuális huzatindikátort és vízhozam-regisztráló rendszert – fejlesztettek ki.

A nemkarsztos barlangok tudományos kutatási programja keretében a Cserhátban két további barlang azonosítását és dokumentálását végezték el és áttekintő térképet szerkesztettek az eddig megismert 27 üregről; a Medves-Ajnácskői-hegységben a Szilvás-kő 5 hasadékbáráját dolgozták fel, melyek valószínűleg a terület százeleji alabányszása következtében jöttek létre. Összeállították a nemkarsztos barlangok jelenleg 220 tételből álló listáját, s a Kongresszuson előadást tartottak a bazaltfennsíkok lepusztulásához kapcsolódó pszeudokarsztjelenségek és barlangok vizsgálati eredményeiről.

Dokumentációs tevékenységük során a 4422-es területen kataszterkiegészítést végeztek az itt található 104 objektum antropogén szennyezésére és növényzetére vonatkozóan, és a Bakony barlanglistáját az elmúlt 5 év alatt megismert további 102 üreg adataival egészítették ki.

Az *ANTEUS Barlangkutató Csoport* tagjainak jelentős idejét kötötte le a Solymári-ördöglyuk előkészítése a Kongresszus résztvevőinek fogadására: a barlang életveszélyessé vált vaslétraít kiszerezték, több mázsa hulladékot távolítottak el a barlangból és környékéről, s a falfeliratok egy részét is lemosták.

Tudományos munkájuk keretében folytatták a Mátyás-hegyi-barlang mikrobiológiai kutatását, ahol a levegőexpozíciós vizsgálatok során kitenyésztett és izolált baktériumtörzsek közül eddig 23-at sikerült faj, ill. nemzetségszinten meghatározni. Megkezdtek a Solymári-ördöglyuk mikrobiológiai vizsgálatát is, és elemzéseket végeztek a barlang kitöltésének ásványtani összetételére vonatkozóan.

A *hétszemérvári ARAGONIT Barlangkutató Csoport* nyári csobánkai kutatótáborán egy új, mintegy 16 m hosszúságú barlangot tárt fel a Berda-émlékmű közelében (Sunyi-lyuk), melynek kitöltéséből wümből származó csontmaradványok kerültek elő.

A *BAKONY Barlangkutató Egyesület* tagjai feltáró munkájuk keretében folytatták az Öreg-köves-víznyelő-barlang kutatását, 13 m új járat feltárásával 179 m-re növelték annak hosszát. A BK-1. és BK-6. sz. víznyelők bontásával 5, ill. 7 m-ig jutottak el, s megkezdtek a Bújó-lik végponti szifonjának megtisztítását is.

Folytatták a karsztmorfológiai vizsgálatokat az Ajka-Úrkút-Szentgál közötti területen, ahol kiemelten az oligocén – alsó-miocén konglomerátumkarszttal és a Kab-hegy K-i és D-i oldalán a bazaltperem formakincsével foglalkoztak; s barlanggenetikai megfigyeléseket végeztek a felső-dörgicsei Kő-völgyben, valamint a cserszegtomaji Dobogó-hegyen is.

Barlangkatasztrozó tevékenységük során a 4412, 4430, 4440 és 4461-es területeken összesen 51 barlang – köztük 36 az irodalomban eddig nem szereplő objektum – szöveges, térképi és fotódokumentációját készítették el, s a Bakony barlangjairól – a 4420-as terület kivételével – az objektumok alapadatait tartalmazó számítógépes nyilvántartást állítottak össze.

A *BAUXIT Barlangkutató Csoport* feltáró tevékenységének eredményeként az Edericsi-fennsíkon két új barlang vált ismertté: az Alba Regia csoport 1979. évi jelentésében említett, huzatos beszakadás megbontásával a Vaddisznós-barlangot 42 m mélységig, a terepbejárás során az Edericsi-barlang közelében talált Csodabogyós-barlangot 8 m mélységig sikerült feltárniuk. A barlangokról részletes leírást készítettek, s a Tapolcai-tavasbarlangban megkezdtek a karsztvízszint-süllyedés miatt légtérre vált járatok részletes térképezését. Társrendezőként részt vettek az Orfű '89 kutatótáboron, ahol a Mészégető-források barlangjában a már ismert I-4. szifonok leszivtatásával egy rövid, újabb szifonnal záródó járatrészt, továbbá terepbejárás során egy 5 m mélységű zombolyt (Tábor-barlang) tártak fel.

A *BEKEY IMRE GÁBOR Barlangkutató Csoport* tagjai folytatták a Pál-völgyi-barlang feltáró kutatását, melynek eredményeként az 1987-ben megismert Vigaszágból kiindulva egy 93 m hosszúságú új járatszakaszt sikerült feltárni. A keskeny, omladékba torkolló Dezdor-ág az elvégzett felmérés szerint már metszi a Mátyás-hegyi-barlang Természetbarát-szakaszának vonalát, szintkülönbségük mintegy 15 m a Dezdor-ág javára. Nyári táboruk során a Harcsaszájú-barlangban végeztek bontást és létrák, kapaszkodókötelek beszerelésével, a járótvonalak kijelölésének felújításával előkészítették a Pál-völgyi-barlangot a Kongresszus résztvevőinek fogadására.

Tudományos munkájuk keretében folytatták a Pál-völgyi-barlangban telelő denevéralomány megfigyelését, az átfogó számlálás mellett egy adott szakaszon hetenkénti, a kiépített részen napi regisztrálást végeztek az állatok helyváltoztatását kiváltó tényezők vizsgálatára. A barlang üledékmintáiból röntgendiffrakciós elemzések készültek, s folytatták a barlang jellemző formaclemcinek genetikai vizsgálatát, valamint a hőmérséklet és a mélyponti időszakos tó szintjének regisztrálását is. A tudományos kutatások eredményeiről a Kongresszuson két előadás hangzott el.

Dokumentációs tevékenységük során a Pál-völgyi barlangban történt új feltárás térképi- és fotódokumentálása mellett folytatták az 1987-ben feltárt szakaszok részletes térképezését, s 529 m barlangjárat felmérésével zárták a poligonmenetet az ún. Nagykörön. A felmérések szerint a Pál-völgyi-barlang ismert hossza jelenleg 6997 m.

Az *ERZSÉBET SC Barlangkutató Csoport* tagjai megkezdték a nyáron, csatornaépítés során megnyílt, 50 m hosszúságú és 12 m mélységű Ördögárok-utcai-barlang feltáró kutatását, s a barlangról fotódokumentációt és részletes leírást készítettek; az Erdőhát-úti-barlangban pedig ácsolatfelújítási és tisztítási munkákat végeztek.

Az *FTSK Barlangkutató Szakosztály* tagjai folytatták az égerszögi Szabadság-barlang Kis-kuszodájában lévő agyagszifon, a Névtelen-nyelő, a teresztenyei Vidics Zoltán-barlang, valamint a Hosszúhegyi Háromlyuk-barlang Medves ágának bontását, s fotódokumentációt készítettek a Danca-barlang Tündér-ágában.

A *GERECSE Barlangkutató Egyesület* tagjai a Keselő-hegyi kutatási területükön folytatták a 6. és 7. sz. barlangok feltáró kutatását, továbbá a négy helyen indított próbabontások eredményeként két kis új barlangot (Keselő-hegyi 14. és 15. sz. barlangok) tártak fel és dokumentáltak, a hétvégi munkatúrák mellett egy tavaszi és egy téli tábort szervezve a területre. Nyári kutatótáboruk során pisznicei kutatási területükön folytatták a Pisznicei-zsomboly bontását, s 20 m³ kitöltés kitermelésével a térképezés alapján 14,5 m-re növelték annak mélységét; az ún. IV. sz. köfjében pedig egy újabb kis barlangot (Pisznicei Rókás-barlang) tártak fel.

Szpeleológiai vizsgálataik keretében részletes klimatológiai méréseket végeztek a Keselő-hegyi 7. sz. barlangban és folytatták a Gerecse barlangjaiban a rendszeres téli és nyári denevérszámlálásokat, melyek során a vizsgált 67 barlang közül csupán 14 bizonyult lakottnak. A Pisznicei-zsombolyból a feltárás során felszínre hozott több ezer darabos csontanyagból dr. Kordos László 38 faj ó-holocénna nem idősebb maradványát mutatta ki.

Dokumentációs tevékenységük során a már említett munkákon túlmenően feltérképezték a Pisznice-barlang Vértes-ágát, a 4610-es területen 3 barlang leírását és térképdokumentációját készítették el, aktualizálták a 4661-es terület 3 barlangjáról, valamint a Förtési-fennsík karsztjelenségeiről korábban összeállított anyagokat, s az ÉDU-KÖVIZIG megbízásából elvégezték a Hungaria-hegyi köfjében novemberben megnyílt, 40 m hosszúságú, képződménygazdag dorogi Kőteles-barlang dokumentálását.

Az Építők *SE HELIKTIT Barlangkutató Csoportja* folytatta a szentgáli Kö-lik feltáró kutatását, s az elmúlt évben megismert alsó teremből a DK felé vezető járat bontásával egy újabb cseppkőes termet tárt fel. A felső szinti ún. Régész-járat kutatását régész szakember vezetésével végezték, a vizsgálatok szerint a barlangból és előteréből előkerült kerámiatöredékek zömmel a késő bronzkorból származnak. A feltárt szakasz térképi- és fotódokumentálása mellett folytatták a Solyáni-ördöglyuk térképezését is az ITE-termi járat felmérésével.

A *KADIC OTTOKÁR Barlangkutató Csoport* főleg állagvédelmi tevékenységet végzett a Pilis-nyergi víznyelő bejáratában és a Sátorköpusztai-barlangban, ahol a tisztogatási munkák mellett megtörtént a létra felújítása is.

A *KÜLKER SC Természetjáró Szakosztály Barlangkutató Csoportja* 1988 őszén alakult, s a Dél-Gerecsében, a 4630-as területen folytat kutatótevékenységet. A Vértes László-barlangban a feltört lezárás helyreállítása mellett hőmérsékletméréseket és denevérmegfigyeléseket végeztek, s megkezdték a végpont bontását. Az Öreg-Kovács fennsíkján az Sz5A jelű víznyelő megbontásával egy új cseppkőes barlangot sikerült feltárniuk (Kullancsos-barlang), melynek hossza a vázlatos felmérés szerint 131 m, mélysége 38 m. Terepbejárásaik során a fennsíkon 40 karsztos mélyedést dokumentáltak; feltérképezték a vértestolnai Muflon I. és II. barlangokat, s a terület barlangjairól részletes leírást készítettek; a Szöllösi Arany-lyukban, a Hapci- és Kőbánya-barlangban, valamint 5 további víznyelőben pedig állagvédelmi munkákat végeztek.

A *MARCEL LOUBENS Barlangkutató Egyesület* a Láner Olivér-barlang végpontján végzett bontási munkákat, amelyhez elsőként a becsúszott törmelék eltávolítását, biztosítását kellett megoldaniuk. A barlang jelenlegi mélysége 81 m. A Szepešy-barlangban a Nagytulagát előtt induló Borsós-ágban egy kisebb kúrtó kimászásával egy 15 m-nyi új járatot sikerült feltárniuk, s folytatták a barlang részletes felmérését. A Létrási-vizesbarlangban a Dög-szifon közlekedő pallóinak felújítását végezték, s elkészítették a Feecske-lyuk és a Láner Olivér-barlang lezárási tervét.

Tudományos tevékenységük keretében folytatták a radon- és hőmérsékletméréseket a Létrási-vizesbarlangban, a Miskolctapolcai-tavasbarlangban, valamint az Anna- és Szent István-barlangokban. A Létrási-vizesbarlangban ezen kívül üledékvizvizsgálatokat és csepegéseket végeztek, s az itt folyó rendszeres denevérszámlálások mellett további 19 bükki és 2 aggteleki barlangban történtek denevérmegfigyelések. Tudományos vizsgálataik eredményéről az egyesület tagjai a Kongresszuson 7 előadást tartottak.

A *MAFI Barlangkutató Csoport* tagjai a Pilisben, a Vasas-szakadéktól ÉK-re, terepbejárás során talált berogyás megbontásával egy új, 25 m hosszúságú, andezitfában kialakult hasadékbarlangot tártak fel. Nyári kutatótáborukban, az Aggteleki-karszton a Mogyorósbüri-víznyelő újrafeltárása érdekében a nyelő melletti berogyásban bontási munkákat, a Szén-völgyi Alsó-víznyelőnél állagfenntartási munkákat végeztek.

Tudományos vizsgálataik keretében speleogenetikai megfigyeléseket végeztek a Baradla-tetői-zsombolyban, a Szendrői-barlangban, valamint a Ferenc-hegyi-barlangban, ahol többek közt a kvarckavicsos hasadékkitöltések és a hévfóráscsövek elhelyezkedését, kialakulását tanulmányozták, továbbá összefoglaló tanulmányt készítettek az Aggtelek-Rudabányai-hegység karsztjának fejlődéstörténetéről. Dokumentációs tevékenységük során feldolgozták a Lászi-pusztai karszterület objektumait, valamint a Szádvári- és a Ménes-barlangot, feltérképezték a 80 m hosszúságú Szendrői-barlangot, s a térképező munkák megkönnyítésére koordinátaszámító programot írtak C-64 számítógépre.

A *MEGALODUS Barlangkutató és Geológiai Szakcsoport* tagjai a Gerecsében, a Gorba-tetőn terepbejárás során egy eddig ismeretlen barlangot fedeztek fel, s az esztergomi Balassi Bálint Múzeum barlangkutató csoportjával közösen megkezdték annak teljes feltáró kutatását.

Az *MHSZ Debreceni Könnyűbúvár Klub Barlangkutató Csoportja* a bánkúti 1-es víznyelőben és a Csipkés-kúti-víznyelőben végzett feltáró kutatást, térképdokumentációt készített a miskolctapolcai hideg források vizadó járatáról, s a Kongresszus bükki kirándulásainak előkészítő munkái keretében többek között beléírta a Diabáz-barlangban a nagyaknát és a Körte-kürtöt.

A *MYOTIS Barlangkutató Csoport* a Pilis-barlangban a végponti cseppkőszökület átvésésével jelentős új szakaszt tárt fel, amellyel a barlang ismert hossza 377 m-re növekedett. A Bükkben folytatták a László bányamester barlangjának bontását, melyet eddig kb. 40 m mélységig tártak fel: a Hármaskúti-víznyelőbarlangban, a Kishuta-réti-visszafolyóban, a Kopasz-réti Julcsa-barlangban, valamint az Aggteleki-karszton a 38-as barlangban járatbiztosítási és tisztítási munkákat végeztek.

A *RÓZSADOMBI KINIZSI Barlangkutató és Hegymászó Sportegyesület* egy, a József-hegyi-barlang bejára-

ti munkagödreben megnyílt járatot tárt fel 30 m hosszúságban, a barlangban a Kongresszus résztvevőinek fogadásához felújítási munkákat, valamint a Reptér és a Túlvilág térségében feltáró kutatást végzett, nyári táboruk során pedig a József II. és a Zsindely-utcai-barlang bontását folytatták.

A *SZIKKTI II. Barlangkutató Csoport* mintegy 10 m³ törmelék kitermelésével folytatta a Tábor-hegyi-barlang feltáró kutatását és tereprendezést végzett annak bejáratánál, a Remete-Kálvária-dombi 2. sz. barlangnál pedig egy új, biztonságos bejárat megnyitását dolgozták.

A *VMTE STUDENT Szpeleolpin Csoport* folytatta a Budai-hegységben a Kecse-hegyen található Oroszlán-barlang és Lehelős-lyuk, valamint a Pilisben, a csobánkai Csúcs-hegy oldalában 1986-ban felfedezett Laci-zsomboly feltáró kutatását.

A csoportok jelentései alapján összeállította:
Takácsné Bolner Katalin

É V F O R D U L Ó K

150 éve történt

1839. március 3-án Budán született **Krenner József Sándor** mineralógus, egyetemi tanár, akadémikus, a magyar ásványvilág neves kutatója.

Ifjú korában Eötvös Loránd nevelőjeként tevékenykedett. Tübingenben doktorált természettudományokból. 1866-tól a Magyar Nemzeti Múzeum Ásványtárának őre, 1894-től haláláig pedig igazgatója volt. 1870-től 24 éven át tanított a budapesti műegyetem ásvány- és közetan tanszékén, 1894-től 1913-ig a budapesti tudományegyetem ásvány- és közetani intézetét vezette. Európa legjelentősebb ásványszakértői közé tartozott, akinek nevéhez számos új ásvány leírása és a Nemzeti

Múzeum ásványtárának világhírű gyűjteményé fejlődése fűződik.

A Természettudományi Társulat megbízásából 1873-ban bejárta a Dobsinai-jégbarlangot, s ott nemcsak tudományos megfigyeléseket végzett, de elkészítette a barlang térképét is, és a különleges természeti kincs népszerűsítése érdekében a legjellemzőbb jégképződményeket rajzokon örökítette meg. Az utazásról készített jelentése már 1873-ban megjelent a Természettudományi Közlöny V. kötetének hasábjain, majd összefoglaló munkáját a Természettudományi Társulat 1874-ben adta közre, a rajzai alapján Bécsben metszett 5 nagyméretű (285 x 395 mm) színes litográfia mellékletével.

125 éve történt

1864. szeptember 20-án Zalaegerszegen született **Háry Gyula** festő. Az 1880-as években mint illusztrátor tűnt fel, s több évtizeden át munkája alapján mint jeles művészt tartották számon. Készített iparművészeti terveket is, a 90-es évektől kezdődően pedig olaj- és akvarell-tájképekkel szerepelt a Műcsarnok tárlatain. 1890 körül valószínűleg nem a természetben, hanem Divald Károly fényképei alapján tusrajzot készített a

Baradla bejáratáról és ceruzarajzot a barlang Salamon torony nevű képződményéről. Az illusztráció érdekében készült rajzok Morelli Gusztáv metszésében 1900-ban jelentek meg az *Osztrák-Magyar Monarchia* írásban és képben című sorozat XVIII. kötetében. Az eredeti alkotásokat ma a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Képcsarnoka őrzi.

100 éve történt

1889. augusztus 9-én Mindszenten született **Vigh Gyula** geológus, a Gerecse barlangjainak első jelentős kutatója. Egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte, ahol 1913-ban doktori címet is nyert. Először a műegyetemen, azután a tudományegyetemen tanársegédként dolgozott, majd a Földtani

Intézethez került, ahol 38 éven át tevékenykedett kezdetben mint osztálygeológus, majd végül mint az intézet igazgatója. 1952-ben áthelyezték a Földmérő és Talajvizsgáló Irodához, ahonnan 1957-ben ment nyugdíjba. Budapesten, 1958. szeptember 25-én halt meg.

1922-ben és 1924-ben Kadić Ottokárral közösen elkészítette a Pisznicéi-barlang térképét. A német-magyar barlangkutatók hazánkban 1927-ben rendezett konferenciáján a gerecsei tanulmányút szervezőjeként H. Cramer és H. Kolb nürnbergi kutatók társaságában bejárta a Gerecse jelentősebb barlangjait és megfigyeléseikről több közös német nyelvű publikáció született.

A Sárkány-lyuki köfejtő barlangjairól és a Pisznicéi-barlangról tett megállapításai nemzetközi hírnevet és elismerést szereztek számára. A Turisták Lapjában 1937-ben jelent meg a gerecsei barlangokról gyűjtött ismereteinek összefoglalója, melyet a terület kutatói ma is alapmunkaként használnak.

75 éve történt

1914. november 3-án Budapesten született Vértes László ősrégész, a történelem tudományok doktora. A sors igen rövid, de annál eredményesebb, sikerekben gazdag életet szabott ki rá, gazdagítva és hirtelen véggel megcsonkítva a magyar tudomány mellett a barlangkutatást is.

A tudós barlangkutató elévülhetetlen érdemcincik ismétlése helyett állít emléket Áprily Lajos 1953-ban írt verse:

A barlangkutató

Vértes Lászlónak

Ballag a barlangkutató:
csodálatos világban él ő,
cseppkő várja s száztitkú tő
s mindég a barlangról mesél ő.

Lámpása van s gumi-ruhája;
ha helyét itt fenn nem leli,
olykor napokra elnyeli
útvesztős barlangok homálya.

Útat tör medvék ösvenyén,
bevilágít minden sarokba,
szakállas árnyékát a fény
titkos-jelű falakra dobja.

Denevérek szállják körül,
hátára mész-erek csorognak,
de kedve felcsap és örül.
ha nagy fogak ráviczorognak.

S mily furcsa érzés járja át,
s hogy reszket szótkeresve szája,
ha az őseber lábnyomát
valami zugban megtalálja!

(Jékely Zoltán összegyűjtött versei – Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1987. p. 419.)

Budapesten 1914. március 25-én elhunyt Szinte Gábor tanár, néprajzkutató. Sepsiköröspatakon 1855-ben született. Felsőbb iskoláit Budapesten a tudományegyetemen és a mintarajziskolában végezte. Mint gimnáziumi oktató Vácott, Déván és Budapesten rajzot tanított. Művészettörténeti kutatásokat végzett, cikkeket írt az erdélyi fatemplomokról, a székely népi építkezésekről.

Az Erdély című folyóirat 1899-es számában Petrozsény és vidékéről írt ismertetést, bemutatva a környék barlangjait is. Dévai tartózkodása idején mint kiváló rajzoló segítette igazgatójának, Téglás Gábornak régészeti munkáját. Számos barlangrajza nyomtatásban Téglás Gábor 1899-ben kiadott, az Erdélyi Érchegeység új barlangjait és az ott elért kutatási eredményeket ismertető több mint 200 oldalas munkájában látott napvilágot.

*

1914-ben jelent meg a Magyar Királyi Földtani Intézet kiadásában az első magyar **barlangtani bibliográfia**, a magyar barlangok s az ezekre vonatkozó, 1549 és 1913 között közzétett adatok irodalmi jegyzéke.

A Magyar Földtani Társulat keretein belül 1910-ben megalakult Barlangkutató Bizottság már első ülésén sürgős feladatául jelölte meg egy barlangbibliográfia összeállítását. Az irodalmi adatok jelentős részét Siegmeth Károly, a Bizottság elnöke gyűjtötte össze, majd 1912-ben bekövetkezett halála után a kézirat kiegészítését és sajtó alá rendezését Horusitzky Henrik végezte el.

A szerzői névmutatóval is ellátott, időrendben felsorolt bibliográfia 669 címet tartalmaz. Csiki Ernő és Mihók Ottó összeállításában külön szerepel egy tematikus összeállítás az 1850 és 1913 közötti barlangi állatvilágról szóló irodalomról.

A ma is nélkülözhetetlen alapként használt irodalomjegyzék – mely természetesen azóta jelentős kiegészítésre szorul – kezelhetőségét csökkenti, hogy barlangi névmutatót nem tartalmaz, s e hiányt azóta sem pótolta senki.

50 éve történt

1939. július 29-én Pécsen elhunyt Kiss József tanár, a mecseki turizmus megalapítója. 1858. április 7-én Mesztegnyőn született, tanulmányait a budapesti műegyetemen végezte. Az egyetemi évek után Csongrádon, Siklóson és Pécsen matematikát, gyorsírást és ábrázoló geometriát tanított. Nevéhez fűződik a Mecsek első, több száz km hosszú turista útjelzésének kialakítása, több mecseki védkunyhó és turistaház építése. Számos

írása a Mecsek és természeti ritkaságainak szépségét népszerűsítette. A Turisták Lapjában 1890-ben részletes ismertetést jelentetett meg az Abaliget-i-barlangról, annak nevezetességeiről és a látogatás lehetőségéről. Pécs környéki, mecseki utleírásaiban a barlangokról sem feledkezett meg, s az Abaliget-i-barlang mellett az Orfűi Vízfő, a Mánfai-kölyök és a Gyüdi-barlang is szerepel ismertetéseiben.

Budapesten 1914. december 2-án elhunyt Herman Ottó, a magyar természettudomány egyik legnagyobb alakja. Szerepe a magyar barlangkutatás történetében is meghatározó volt. Örök tanúbizonyság erről az alábbi levél, amelyet Kadić Ottokár, a nagy Mester halála előtt öt hónappal ünnepelt 80-ik születésnapja alkalmából írt neki.

M. 262/206

MAQYARHONI
FÖLDTANI TÁRSULAT
BARLANGKUTATÓ BIZOTTSÁG
BUDAPEST.
VI. STEFÁNIA-UT 14

Jelenje (ülődés - Fennmar)

Budapest, 1914. december 10.

42

Nagypágos Uram!

Fájd minden kultúrától
ővedő közepén egy ővedői kolibá-
ban lakva csak az újságból
ítenültem, hogy Nagypágod a
napokban 80-ik születési
évfordulóját ünnepele.
Amennyiben a hazai ősember
kutatása terén a véletlen
serecske engemet Nagypágodhoz
közelebb hozott, nekem egie
különös ólom van, hogy
ennek az évfordulónak, mely
csak ritka, kevés embernek jut
osztályrésül, szívből örüljek
és a számtalan üdvözlétekhez,
melyek minden részről
Nagypágodhoz özönlöttek, és is
seregy, de özinté serecskeki.
váratlanul csatlakoztam.

Éz alkalomból Nagypá-
godhoz a követhető kéíéséddel
fordulok.

1. It hazai ősember első
nyomnainak feltérképezése és a

selektai kutatás főképpen
Nagypágod nevéhez fűződik;
méltoztanik tehát megengedni,
hogy ennek a ténynek mm.
Kám-ban is kifejezést adhasak
és monographiamat Nagypágod-
nak szenteljem.

2. Felhíntettel arra, hogy a
Barlangkutató Bizottság, a
mőtani Szadositály és a legköze-
lebb alakulandó Társaság
Nagypágod kezdeményezésének
és tevékenységének Természeti
folytatása, méltóztanik a
Szadositályt nagykerü fényké-
pével megajándékozni. Ili ezt
a fényképet titkárságunkban
a legnagyobb tisztelettel és szeretettel
fogjuk őrizni.

Hívánva, hogy a sors
Nagypágodat még sok évig tudó-
mányunk részére megtartsa,
maradtam mély tisztelettel

Kéíéséges híve

J. Kadić Ottokár
m. kir. osztálygeológus, a
Bizottság. Szadositály titkára.